

“กรณีศึกษา

การประเมินและบริหารความเสี่ยง ผลิตภัณฑ์ ลูกค้ำ และองค์กร

“ประเมินผิด ความรับผิดชอบเปลี่ยน ?”

กรณีศึกษาที่ 1 การประเมินและบริหารความเสี่ยงผลิตภัณฑ์

บริษัท เงินสะอาด จำกัด มีผลิตภัณฑ์**กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์**

ที่ไม่ได้จำกัดวงเงินการใช้บริการ เพราะลูกค้าส่วนใหญ่ใช้ยอดไม่สูง

ดังนั้น บริษัทจึงประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์โดยพิจารณาจากให้บริการกับลูกค้าส่วนใหญ่ที่ใช้บริการในวงเงินไม่สูง

เป็นหลัก โดยถือเอาว่าผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำเพราะวงเงินน้อย และ

ขอข้อมูล **KYC/CDD** แบบลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ

✓ กระเป๋าเงินสามารถ ถอน รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในวงเงินไม่จำกัดตามวงเงินในกระเป๋าฯ

✓ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

✓ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง >>> ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป

ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

1

พิจารณาจากลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ **อย่างน้อย** ดังต่อไปนี้

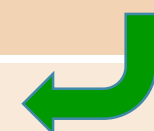
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ (ความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินสดที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถรองรับได้)
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ (ความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่า ความถี่ ความรวดเร็ว หรือความสะดวกในการโอนหรือเปลี่ยนมือ)
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ต่างประเทศ (ความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นหากผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถใช้ข้ามประเทศได้)

2

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ **อาจมีความเสี่ยงสูง**

- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง >>> **ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป**
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเป็นการรับโอนมูลค่าเงินที่ไม่จำเป็นต้องระบุผู้โอนหรือผู้รับโอน
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการทำธุรกรรมแบบไม่เปิดเผยชื่อ
- ธุรกิจธนาคารลูกค้าบุคคลรายใหญ่ (Private banking)

3

ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ **ที่มีความเสี่ยงต่ำ**

- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ **หรือ**
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็น การชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ **หรือ**
- ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ **ทั้งนี้** มูลค่าในการทำธุรกรรมตามข้างต้น เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน **50,000 บาท ต่อเดือน**

กรณีศึกษาที่ 2 การประเมินและบริหารความเสี่ยงลูกค้า

บริษัท เงินสะอาด จำกัด มีลูกค้าชื่อ **นางสาว เร็ด เลยแหละ** มาทำธุรกรรมสร้างความสัมพันธ์โดยเปิด **กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์**

นางสาว เร็ด เป็นลูกค้าคนไทย ที่อยู่ตามบัตรประชาชนเป็นคนนราธิวาส และที่อยู่ปัจจุบันที่ กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันเปิดร้านเพชรและจำหน่ายกระเป๋าแบรนด์เนมมือสองที่กรุงเทพมหานคร

- ใคร **นางสาว เร็ด เลยแหละ**
- ทำอะไร **“ ทำมาหากินอะไร ?**
(วันเปิดกระเป๋าเงินฯ ขอข้อมูลตามความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ “)
- ที่ไหน **ที่อยู่ปัจจุบันที่กรุงเทพมหานคร**
- อย่างไร **“ ต้องดูอะไรหรือเราได้ข้อมูลอะไรจากลูกค้ามาบ้าง ?”**
“ นำมาประเมินความเสี่ยงบ้าง ?”

การประเมินความเสี่ยงลูกค้า

- ❑ ลูกค้าประกอบธุรกิจที่มีความเสี่ยง
- ❑ ลูกค้ามีถิ่นที่อยู่หรือแหล่งที่มาของรายได้หรือทำธุรกรรมในพื้นที่หรือประเทศเสี่ยงตามแถลงการณ์ของ FATF หรือพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ตามประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน
- ❑ ผลิตภัณฑ์ ตามปัจจัยที่กฎหมายกำหนด
- ❑ เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง
- ❑ รายชื่อตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งรายชื่อเสี่ยงจากระบบ APS

ข้อสำคัญ

- ✓ ผู้บริหารระดับสูง
อนุมัติรับทำธุรกรรม
กับลูกค้าเสี่ยงสูง
- ✓ อนุมัติการปรับระดับความ
เสี่ยงลูกค้าเสี่ยงสูง

ท่านคิดว่า บริษัท เงินสะอาด จำกัด ปัจจัยใดที่ยังได้ข้อมูลไม่ครบ และอาจส่งผลให้การประเมินความเสี่ยงลูกค้ารายนี้ไม่ถูกต้อง???

ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อประเมินความเสี่ยงของลูกค้า

ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

1

ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ

2

ลูกค้าที่มีถิ่นที่อยู่/สัญชาติ หรือเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมกับพื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ดำเนินการ Enhance CDD และใช้มาตรการตอบโต้ ได้แก่ ประเทศอิหร่านและเกาหลีเหนือ

3

ลูกค้าที่มีถิ่นที่อยู่/สัญชาติ หรือเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมกับพื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ดำเนินการ Enhance CDD ได้แก่ ประเทศพม่า

“บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐ หรือรัฐบาล รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้มีบทบาทสำคัญในพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในองค์การระหว่างประเทศ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าระดับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ปปง.

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์/บริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์/บริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	สรุปผลการประเมินระดับความเสี่ยง
(1)	(2)	(3)					
ผลิตภัณฑ์หรือบริการ สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ 1 = ไม่สามารถใช้นเงินสดในการทำธุรกรรมได้ 2 = ใช้นเงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้ง หรือไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน 3 = ใช้นเงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง หรือไม่เกิน 700,000 บาทต่อเดือน 4 = ใช้นเงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงินหรือจำกัดวงเงินเกินกว่า 500,000 บาทต่อครั้ง หรือเกินกว่า 700,000 บาทต่อเดือน	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้ 1 = ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้ 2 = โอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้งหรือไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน 3 = โอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งหรือกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง หรือไม่เกิน 700,000 บาทต่อเดือน 4 = โอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือ ไม่จำกัดวงเงินหรือจำกัดวงเงินเกินกว่า 500,000 บาทต่อครั้ง หรือเกินกว่า 700,000 บาทต่อเดือน	สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศได้ 1 = ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ 2 = สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ แต่กำหนดวงเงินไว้ไม่เกิน 50,000 บาทต่อครั้งหรือไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน 3 = สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ แต่กำหนดวงเงินไว้ไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง หรือไม่เกิน 700,000 บาทต่อเดือน 4 = สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ไม่จำกัดวงเงินหรือจำกัดวงเงินเกินกว่า 500,000 บาทต่อครั้งหรือไม่เกินกว่า 700,000 บาทต่อเดือน	7	กลาง	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง
กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือโทรอนิกส์	3	3	1				

“หลังจากที่ บริษัท เงินสะอาด จำกัด ประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ผิด ส่งผลอย่างไรต่อการทำ KYC ? ”

ลำดับ	ข้อมูลที่ต้องจัดให้แสดงตน	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงไม่ต่ำ (เสี่ยงกลาง หรือสูง)	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ
1	ชื่อ – นามสกุล	✓	✓
2	วัน เดือน ปีเกิด	✓	✓
3	- เลขประจำตัวประชาชน - เลขหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ (กรณีคนต่างด้าว)	✓	✓
4	- ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน <u>และที่อยู่ปัจจุบัน</u> - กรณีเป็นคนต่างด้าวให้แสดงชื่อประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย - เว้นแต่คนต่างด้าวไม่มีที่อยู่ในประเทศไทย ให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบัน	✓	✓
5	ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น	✓	✓
6	- หลักฐานของเลขประจำตัวประชาชน - <u>หลักฐานของเลขหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้</u> หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ (กรณีคนต่างด้าว)	✓	-
7	7.1 ข้อมูลอาชีพ 7.2 ชื่อของที่ทำงาน 7.3 สถานที่ตั้ง/ที่อยู่ของที่ทำงาน	✓	-
8	ลายมือชื่อผู้ทำธุรกรรม	✓	-

หลังจากที่ บริษัท เงินสะอาด จำกัด ประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ผิด ส่งผลอย่างไรต่อการระบุและพิสูจน์ตัวตน ? "

ข้อมูลและหลักฐาน

ต่ำ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและรับรองข้อมูล

ตรวจสอบฐานข้อมูลภาครัฐ

พิสูจน์ตัวตน

พิสูจน์ตัวตน
ด้วยพนักงาน

หรือ

เทคโนโลยีชีวมิติ
(biometric)

กลาง

laser หลังบัตร

DOPA online

Dip chip

เปรียบเทียบข้อมูลบัตร

สูง

Dip chip

DOPA online

กรณีศึกษาที่ 3 การประเมินและบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร บริษัท เงินสะอาด จำกัด

เป็นบริษัทที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่กรุงเทพมหานคร
มีสาขาตั้งอยู่ในจังหวัด เชียงใหม่ บัตตานี และ ขอนแก่น
มีลูกค้าจำนวน 1 แสนราย มีระดับความเสี่ยงสูง 5 หมื่นราย
ให้บริการลูกค้าแบบพบหน้าเท่านั้น

ผลิตภัณฑ์ที่ให้บริการได้แก่การกระเป่าเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบจำกัดวงเงินไม่เกิน
ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด
วงเงินไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง
หรือไม่เกิน 700,000 บาทต่อเดือน

ข้อมูลเยอะมาก
เริ่มจากตรงไหนก่อนดี ?

1

ปัจจัยด้านลูกค้า

ประเมินความเสี่ยงลูกค้า **ทุกราย**
ตามปัจจัยที่กฎหมายกำหนด

2

ปัจจัยด้านพื้นที่ หรือประเทศ

3

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ บริการ

+

ช่องทางการให้บริการ

ประเมินผลิตภัณฑ์ **ทุกประเภท**

4

ผลประเมิน NRA

ในส่วนของธุรกิจภายใต้บริษัทฯ
เพื่อประกอบการพิจารณา

ประเมินความเสี่ยง
อย่างน้อยปีละครั้ง

ประเมินความเสี่ยง **ภาพรวม**
ด้าน **ML/TPF** ภายในองค์กร

กำหนด
มาตรการและวิธีการใน
การบรรเทาความเสี่ยงที่
เหมาะสม

จัดทำรายงานสรุปผลประเมิน
ความเสี่ยงฯ เสนอผู้บริหาร

Q&A

สอดคล้องกับ
หลักกฎหมาย

ถูกต้อง
และครบถ้วน

เรื่องไหนบังคับ
ต้องมี/ควรมี

การมอบหมาย
หน้าที่/ผู้รับผิดชอบ
หลักฐาน

ขอบคุณครับ

ขอบคุณค่ะ

นายเจนณรงค์ การเกษ
นักสืบสอบสวนชำนาญการ
ส่วนวิชาการการกำกับ
กองกำกับและตรวจสอบ
โทร 02-2193600 ต่อ 5072

นางสาวสุนิสา ธารเป็นบุญ
นักสืบสอบสวนชำนาญการ
ส่วนกำกับและตรวจสอบ 2
กองกำกับและตรวจสอบ
โทร 022193600 ต่อ 5051